

ชื่อส่วนงานย่อย กองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัย
รายงานผลการประเมินองค์ประกอบของการควบคุมภายใน
(๒) สำหรับระยะเวลาดำเนินงานสิ้นสุดวันที่ ๓๐ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘

องค์ประกอบของการควบคุมภายใน (๓)	ผลการประเมิน / ข้อสรุป (๔)
<p>๑. สภาพแวดล้อมการควบคุม</p> <p>สภาพแวดล้อมการควบคุมเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินงานที่ส่งผลให้มีการนำการควบคุมภายในมาปฏิบัติทั่วทั้งหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ผู้กำกับดูแลและฝ่ายบริหารจะต้องสร้างบรรยากาศให้ทุกระดับตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมภายใน รวมทั้งการดำเนินงานที่คาดหวังของผู้กำกับดูแลและฝ่ายบริหาร ทั้งนี้ สภาพแวดล้อมการควบคุมดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อองค์ประกอบของการควบคุมภายในอื่นๆ สภาพแวดล้อมการควบคุมประกอบด้วย ๕ หลักการ ดังนี้</p> <p>๑.๑ <u>หน่วยงานแสดงให้เห็นถึงการยึดมั่นในคุณค่าของความซื่อตรงและจริยธรรม</u></p> <p>๑.๒ <u>ผู้กำกับดูแล (คณะกรรมการชุดต่างๆ) ของหน่วยงานแสดงให้เห็นถึงความเป็นอิสระจากฝ่ายบริหารและมีหน้าที่กำกับดูแลให้มีการพัฒนาปรับปรุงการควบคุมภายใน รวมถึงการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมภายใน</u></p> <p>๑.๓ <u>หัวหน้าหน่วยงานจัดให้มีโครงสร้างองค์กรสายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ</u></p> <p>๑.๔ <u>หน่วยงานแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการสร้างแรงจูงใจ พัฒนาและรักษาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ</u></p> <p>๑.๕ <u>หน่วยงานของรัฐกำหนดให้บุคลากรมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงาน (KPI ข้อตกลง) ตามระบบการควบคุมภายใน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ</u></p>	<p>บุคลากรของกองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัย ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>ผู้บริหารมีทัศนคติที่ดีและสนับสนุนการทำงาน มีความมุ่งมั่นที่จะใช้การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มีการติดตามการปฏิบัติงานที่มอบหมายอย่างจริงจัง เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายและมีการจัดโครงสร้างการบริหารงาน แบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบตามกลุ่มงานอย่างชัดเจน ประกอบด้วยกลุ่มอำนวยการ กลุ่มบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มงานวิเคราะห์และทดสอบทางเคมี-กายภาพ กลุ่มงานทดสอบทางจุลชีววิทยา กลุ่มงานบริการ กลุ่มงานอนุพันธุศาสตร์</p> <p>มีการพัฒนา ส่งเสริม รักษาบุคลากรให้ได้รับความรู้ พัฒนาทักษะของบุคลากรโดยการสนับสนุนงบประมาณ ส่งเสริมให้เข้าร่วมอบรม ประชุม/สัมมนาและนำเสนอผลงานในเวทีประชุมวิชาการ</p> <p>มีการจัดทำคำสั่งมอบหมายงานให้บุคลากรอย่างเหมาะสมและชัดเจน และแจ้งให้บุคลากรรับทราบ</p> <p>การส่งเสริมการจัดการความรู้และการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง</p> <p>มีการส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนดำเนินการจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) โดยใช้โปรแกรม DM/KM ซึ่งพัฒนาขึ้นโดยงานเทคโนโลยีสารสนเทศ กองห้องปฏิบัติการสาธารณสุข กรมอนามัย ทั้งนี้มีการควบคุม กำกับ และกำหนดให้นำผลการดำเนินงานมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผลการปฏิบัติราชการของบุคลากรทุกระดับ นอกจากนี้ ยังมีการจัดกิจกรรม Continuous Quality Improvement (CQI) เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในแนวคิดและกระบวนการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนสนับสนุนให้แต่ละกลุ่มงานสามารถนำแนวทาง CQI ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการ</p> <p>มีการจัดกิจกรรม Journal Club โดยเน้นการนำเสนอและรื้องานวิจัยจากต่างประเทศ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ แนวคิด และประสบการณ์เชิงวิชาการ อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการทำงานและการพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง</p> <p>กิจกรรมเสียงตามสายเพื่อเสริมสร้างการรับรู้</p> <p>มีการจัดกิจกรรมเสียงตามสาย เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสาร ความรู้ด้านวิชาการ และแนวทางการพัฒนาคุณภาพแก่บุคลากรทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ อันเป็นอีกกลไกหนึ่งในการสร้างการรับรู้ร่วมกัน และกระตุ้นให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง</p>

องค์ประกอบของการควบคุมภายใน (๓)	ผลการประเมิน / ข้อสรุป (๔)
<p>๒. การประเมินความเสี่ยง</p> <p>การประเมินความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำ เพื่อระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้น ฝ่ายบริหารควรคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายนอกและภารกิจภายในทั้งหมดที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ</p> <p>๒.๑ หน่วยงานระบุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในของการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์กรไว้อย่างชัดเจนและเพียงพอที่จะสามารถระบุและประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์</p> <p>๒.๒ หน่วยงานระบุความเสี่ยงที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์การควบคุมภายในอย่างครอบคลุมทั้งหน่วยงาน และวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อกำหนดวิธีการจัดการความเสี่ยงนั้น</p> <p>๒.๓ หน่วยงานพิจารณาโอกาสที่อาจเกิดการทุจริตเพื่อประกอบการประเมินความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์</p> <p>๒.๔ หน่วยงานระบุและประเมินการเปลี่ยนแปลงที่อาจมีผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อระบบการควบคุมภายใน</p>	<p>กองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัย มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลควบคุมภายในและตรวจสอบภายใน โดยมีบทบาทในการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงของกองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัยทุก ๒ เดือน</p> <p>ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงานทุกกลุ่ม มีส่วนร่วมในการระบุและประเมินความเสี่ยงทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกโดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาและจัดลำดับความเสี่ยงที่จะเกิดรวมถึงผลกระทบต่อผลกระทบจากความเสี่ยงนั้น</p> <p>มีการวิเคราะห์ ประเมินระดับความสำคัญหรือผลกระทบของความเสี่ยงความถี่หรือโอกาสที่จะเกิด รวมถึงกำหนดวิธีการควบคุมความเสี่ยงนั้น ให้มีผลกระทบต่อกับการปฏิบัติงานน้อยที่สุด</p>
<p>๓. กิจกรรมการควบคุม</p> <p>กิจกรรมการควบคุมเป็นการปฏิบัติที่กำหนดไว้ในนโยบายและกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติตามคำสั่งการของฝ่ายบริการจะลดหรือควบคุมความเสี่ยงให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ กิจกรรมการควบคุมควรได้รับการนำไปปฏิบัติทั่วทุกระดับของหน่วยงานของรัฐ ในกระบวนการปฏิบัติงานขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงาน กิจกรรมการควบคุม ประกอบด้วย ๓ หลักการ</p> <p>๓.๑ หน่วยงานระบุและพัฒนากิจกรรมการควบคุมเพื่อลดความเสี่ยงในการบรรลุวัตถุประสงค์ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้</p> <p>๓.๒ หน่วยงานระบุและพัฒนากิจกรรมการควบคุมทั่วไปด้านเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการบรรลุวัตถุประสงค์</p> <p>๓.๓ หน่วยงานจัดให้มีกิจกรรมการควบคุม โดยกำหนดไว้ในนโยบาย ประกอบด้วยผลสำเร็จที่คาดหวังและขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริง</p>	<p>กองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัย ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานในหน่วยงาน จึงได้จัดทำ คู่มือการปฏิบัติงานมาตรฐาน (Standard Operating Procedures: SOPs) และแผนผังการทำงาน (Flow Charts) ครอบคลุมทุกขั้นตอนของการดำเนินงานอย่างชัดเจน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพ โปร่งใส สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ และสอดคล้องตามมาตรฐานเดียวกันในทุกกลุ่มงาน การมี SOP และ Flow Chart ที่ชัดเจนยังช่วยเสริมสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง ลดความคลาดเคลื่อนในการปฏิบัติงาน และสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับสามารถดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง</p>

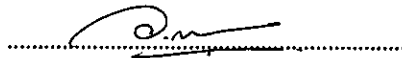
องค์ประกอบของการควบคุมภายใน (๓)	ผลการประเมิน / ข้อสรุป (๔)
<p>๔. สารสนเทศและการสื่อสาร</p> <p>สารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับหน่วยงานของรัฐที่จะช่วยให้มีการดำเนินการตามการควบคุมภายในที่กำหนด เพื่อสนับสนุนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐ การสื่อสารเกิดขึ้นได้ทั้งจากภายในและภายนอก และเป็นช่องทางเพื่อให้ทราบถึงสารสนเทศที่สำคัญในการควบคุม การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ การสื่อสารจะช่วยให้บุคลากรในหน่วยงานมีความเข้าใจถึงความรับผิดชอบและความสำคัญของการควบคุมภายในที่มีต่อการบรรลุวัตถุประสงค์</p> <p><u>๔.๑ หน่วยงานจัดทำหรือจัดหาและใช้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องและมีคุณภาพ เพื่อสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด</u></p> <p>๔.๒ หน่วยงานมีการสื่อสารภายในเกี่ยวกับสารสนเทศ รวมถึงวัตถุประสงค์และความรับผิดชอบที่มีต่อการควบคุมภายในซึ่งมีความจำเป็นในการสนับสนุนให้มีการปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด</p> <p>๔.๓ หน่วยงานมีการสื่อสารกับบุคคลภายนอกเกี่ยวกับเรื่องที่มีผลกระทบต่อปฏิบัติตามการควบคุมภายในที่กำหนด</p>	<p>กองห้องปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัย มีการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการติดต่อสื่อสารทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน ที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยมีการกำหนดช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและเข้าถึงได้สะดวก เช่น เว็บไซต์ของกองห้องปฏิบัติการสาธารณสุข ซึ่งใช้เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ประกาศ ตลอดจนการใช้ Line Group และ Line official เป็นช่องทางในการสื่อสารอย่างรวดเร็วสำหรับบุคลากรภายในและภายนอกหน่วยงาน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล แจ้งข่าวสาร และประสานงานในภารกิจต่าง ๆ จากการประเมิน พบว่าการใช้ระบบสารสนเทศดังกล่าวช่วยเพิ่มความรวดเร็ว โปร่งใส และลดความคลาดเคลื่อนในการสื่อสาร เกิดความเข้าใจร่วมกันในภารกิจและการดำเนินงานระหว่างบุคลากรในหน่วยงานด้วยกัน และช่วยเสริมสร้างประสิทธิภาพในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกอย่างเป็นรูปธรรม</p>
<p>๕. กิจกรรมการติดตามประเมินผล</p> <p>กิจกรรมการติดตามผลเป็นการประเมินผลระหว่างการทำงาน การประเมินผลเป็นรายครั้ง หรือเป็นการประเมินทั้งสองวิธีร่วมกัน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามหลักการในแต่ละองค์ประกอบของการควบคุมภายในทั้ง ๕ องค์ประกอบ กรณีที่ผลการประเมินการควบคุมภายใน จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงานของรัฐ ให้รายงานต่อฝ่ายบริหาร และผู้กำกับดูแลอย่างทันเวลา</p> <p><u>๕.๑ หน่วยงานระบุ พัฒนา และดำเนินการประเมินผลระหว่างการทำงานและหรือการประเมินผลเป็นรายครั้งตามที่กำหนด เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าได้มีการปฏิบัติตามองค์ประกอบของการควบคุมภายใน</u></p> <p>๕.๒ หน่วยงานประเมินผลและสื่อสารข้อบกพร่อง หรือจุดอ่อนของการควบคุมภายในอย่างทันเวลาต่อฝ่ายบริหาร และผู้กำกับดูแล เพื่อให้ผู้รับผิดชอบสามารถสั่งการแก้ไขได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>กองห้องปฏิบัติการสาธารณสุข กรมอนามัย ได้มีการจัดประชุม คณะกรรมการบริหารประจำเดือนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อทำหน้าที่กำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของกองห้องปฏิบัติการสาธารณสุข อาทิ การปฏิบัติงานตามภารกิจหลัก การดำเนินการด้านการควบคุมภายใน และการบริหารงบประมาณ ทั้งนี้ ผลจากการประชุมดังกล่าว ทำให้หน่วยงานสามารถติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน ตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของการปฏิบัติราชการตามแผนงาน/โครงการ รวมถึงสามารถรายงานและแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วถึง ส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณและการควบคุมภายในดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามเป้าหมายที่กรมอนามัยกำหนด</p>

ผลการประเมินโดยรวม (๕)

จากการประเมินระบบการควบคุมภายในของกองทัพอากาศปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัย พบว่า หน่วยงานได้มีการกำหนดโครงสร้างการควบคุมภายในที่ครอบคลุมทั้ง ๕ องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมการควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และกิจกรรมการติดตามประเมินผล โดยมีการดำเนินงานที่สอดคล้องกับหลักการควบคุมภายในของกรมอนามัย มีการประกาศเจตนารมณ์ของผู้บริหารและบุคลากรในการยึดมั่นปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และยึดถือประมวลจริยธรรมของหน่วยงานภาครัฐเป็นแนวทางสำคัญ

ผลการประเมินสะท้อนให้เห็นว่า ระบบการควบคุมภายในของหน่วยงานมีความเพียงพอและมีประสิทธิผลสามารถสนับสนุนให้การดำเนินงานบรรลุตามพันธกิจและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างเหมาะสม อย่างไรก็ตาม จากการตรวจสอบยังพบว่ามีกิจกรรมบางส่วนที่ควรปรับปรุงพัฒนาเพิ่มเติม ทั้งในด้านกระบวนการดำเนินงาน การจัดทำเอกสารหลักฐานประกอบการควบคุม ตลอดจนการติดตามผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความรัดกุมมากยิ่งขึ้น และลดความเสี่ยงที่อาจกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน

เพื่อให้การควบคุมภายในของหน่วยงานมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง กองทัพอากาศปฏิบัติการสาธารณสุขได้กำหนดแนวทางและแผนการปรับปรุงการควบคุมภายในอย่างเป็นระบบ โดยเน้นให้มีการติดตาม วิเคราะห์ และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างกลไกการกำกับดูแลที่เข้มแข็ง โปร่งใส และมีประสิทธิภาพสูงสุด อันจะส่งผลให้หน่วยงานสามารถดำเนินงานได้อย่างมีมาตรฐาน เกิดความเชื่อมั่นแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และตอบสนองต่อเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของกรมอนามัยและกระทรวงสาธารณสุขได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว

(นางสาววาสนา คงสุข)

นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ชำนาญการพิเศษ

รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการกองปฏิบัติการสาธารณสุขกรมอนามัย

๘ ตุลาคม ๒๕๖๘